

ROSER ROS RIU

Associació de dones no estàndards

La revolució no estàndard: les persones i els éssers. Un enfocament humà per al moviment feminista.

Començo aquest article en primera persona i espero que això no invalidi les meves afirmacions i conclusions. L'enfocament humà que argumentaré a continuació s'està construint, com ho feren les primeres feministes, des de zero. Elles també van haver de començar a parlar en primera persona amb les seves semblants per poder construir el que ara coneixem com a teoria feminista. Nosaltres, les dones no estàndards, també volem parlar a les nostres semblants per reconduir el feminisme cap al reconeixement de la diversitat i la diferència si aquelles ho feren des de zero, nosaltres ho farem des de menys zero; perquè, desgraciadament, és on vivim les no estàndard.

Des que vaig començar a treballar per l'Associació Dones No Estàndards he comprovat que en el més profund de l'intel·lecte de la majoria de les persones hi ha una categorització jeràrquica de l'espècie *homo sapiens sapiens*. El vèrtex de la piràmide està governat pel *sapiens sapiens* mascle, adult, atractiu i amb un cert estatus econòmic; és aquell sobre el que no recau cap prejudici negatiu i gaudeix també d'una alta autoestima i dignitat (alimentada pels qui l'envolten). Al segon graó de la piràmide hi hauria els mascles més vells, els més joves, els homosexuals, els d'una altra raça o ètnia, els immigrants, els

nens i, finalment, els mascles discapacitats físics i els psíquics...

Al tercer graó hi trobaríem la femella sapiens sapiens adulta, atractiva i amb un bon nivell econòmic. Encara que està sempre per sota del governant, a vegades pot passar al segon graó i, fins i tot, superar-lo. En el quart, com en el segon, hi succeïrien les femelles velles, les joves, les homosexuals, les d'una altra raça o ètnia, les nenes i, finalment, les femelles discapacitats físiques i les psíquiques; que es situarien entre la categoria de nenes i el següent graó, que és el dels animals més intel·ligents; com ara els gorilles o els ximpanzés.

Així doncs, les dones discapacitats físiques i psíquiques existeixen entre la categoria de persona i la d'ésser. Les discapacitats més visibles, com ara una paràlisi cerebral, en que sovint s'hi suma una dificultat comunicativa, hom percep un tracte infantil barrejat amb el tracte animal. Infantil perquè les classifiquem com a pròximes a la categoria anterior, que és la de nena i animal perquè, al no ser nenes, no ens atrevim a classificar-les com a adultes i, llavors, només ens queda aproximar-les a una persona que no acaba de ser; és a dir, una persona-animal. Però alhora, al no ser tampoc animals, no reben la dignitat que dipositem, per exemple, davant d'un ximpanzé que ha après el llenguatge de signes. Al estar entre dues categories fa que hom miri a les dones discapacitats físiques i psíquiques com un híbrid entre la persona i l'ésser; evocant-les així a un tipus de vida també híbrida. Si les col·loquem a la categoria de persones, les tractem d'una forma infantil i intentem que siguin el màxim de semblants al model de femella sapiens sapiens, encara que per això hagin de passar-se tota la vida sotmeses a experimentacions mèdiques. D'altra banda, si les col·loquem a la categoria dels éssers, les tractem alhora amb dominació i afecte, com el que té un amo amb el seu animal de companyia.

I arribats a aquest punt del meu discurs, que alguns titllaran de radical, em veig obligada a defensar, o, si més no, a argumentar la certesa de les meves afirmacions. Aquests darrers mesos he estat treballant en un projecte de l'associació anomenat <<d'intervenció psicosocial de les

dones amb discapacitat>>. Té com a objectiu treure les dones no estàndard de l'àmbit privat al públic oferint una sèrie de serveis, el nombre dels quals no enumeraré. La meua tasca, com la de les meves companyes, és la d'avaluar la situació d'exclusió social (i, en certa manera, també mental) de cada dona i buscar estratègies per fer-hi alguna cosa. Hi ha casos en què la solució és factible; però què fer amb les dones que porten més de 50 anys tancades a casa? Com podem obrir la ment d'una persona que només s'ha relacionat amb la seva família més pròxima? Com pujar l'autoestima d'una persona adulta que encara es creu mereixedora del càstig físic i psicològic dels seus progenitors? Cregueu-me si afirmo, compatriotes feministes, que aquesta és la pitjor violència de gènere que mai hagi vist; no només per la gravetat de les situacions, sinó pel silenci i l'encobriment que les acompanya, tant per part d'homes com de dones. La impotència i la ràbia m'aclaparen quan les pròpies feministes hem tancat els ulls davant la nostra pròpia realitat, al passar de les nostres companyes discapacitades, al permetre l'avortament si ha de néixer un infant amb alguna discapacitat... potser no som tan diferents als nazis, les primeres víctimes dels quals foren els discapacitats.

Però quin és el criteri de la jerarquia de la nostra piràmide mental per haver arribat a aquests extrems? La resposta és la diferència. Com més diferents som a la majoria, menys persones som. I quin és el motor que alimenta aquesta piràmide? La resposta és la por a la diferència. Per això, es tracta amb més dignitat a una persona poc discapacitada que no pas a una amb una gran discapacitat. Davant d'això, que afecta a tothom que sigui <<diferent>> al que la societat marca com a majoritari o <<normal>>, l'*Associació Dones No Estàndards* combat la piràmide mental amb un discurs revelador que dona la volta a la piràmide. Per a fer-ho, hem de mirar-nos la diferència sense por, com a un factor que pot potenciar una sèrie de capacitats que les persones <<normals>> mai podran adquirir. Una persona <<diferent>> o <<no estàndard>> ha hagut de buscar estratègies per dignificar-se dins una societat on es valora allò <<estàndard>>; ha hagut d'exigir-se molt més per demostrar als altres que pot existir una certa igualtat en la diferència. Aquesta

tasca del <<no-estàndard>> cap a l'<<estàndard>> ha conduït a aquest a destruir la seva piràmide mental i, per tant, a ser més persona. En aquest sentit, cal reconèixer l'aportació social que fan totes aquelles persones <<no estàndard>> i, en especial, les dones <<no estàndard>> (ja que són les que estan al capbaix de la piràmide) a fer més humana la societat. La diferència enriqueix i els qui són diferents ho fan possible. Com diu L. Lavelle: <<hay que poner aquí la diferencia por encima de la semejanza; y es que la diferencia nos descubre la riqueza infinita de la realidad en tanto que la semejanza la destruye. Reconocer y apreciar las diferencias: tal es, diríase, la función esencial del espíritu>>.